

Bombkapseln, en så kallad klusterbomb, skrotades 2012. Fram till dess var den ett effektivt vapen på först Viggen och sedan Gripen.

Robotmuseet blir statlig angelägenhet

ARBOGA Från mitten av 1940-talet och framåt har försvarsindustrin haft en viktig roll i Arbogas utveckling.

Robotmuseet såg dagens ljus för snart 20 år sedan och från att ha varit en rätt blygsam verksamhet har det nu vuxit till att bli en riksangelägenhet.

Helt nyligen har museet tagits upp i SFHM (Statens försvarshistoriska museer).

- Nu kan vi få statliga bidrag till verksamheten, säger Anders Unell, ordförande i robothistoriska föreningen.

Museet startades av ett gäng entusiaster som i flera fall hade jobbat under många år vid CVA och haft den spetskompetens som det innebär att bygga och underhålla robotvapen. För det är vapen det handlar om, även om vissa besökare har trott något annat.

– Några har trott att vi har ett museum för Asea-robotar, eller andra typer av robotar, men det är robotar som använts inom det svenska försvaret. För att göra det tydligare för utländska besökare har vi en skylt där det står Arboga missile museum, berättar Antero Timofejeff, en av dem som jobbar ideellt med museet ett par dagar i veckan.

Så här långt har museet drivits ideellt och de krafterna kommer förstås att vara väldigt viktiga även i framtiden, men när det nu klassas som en del av Sveriges försvarshistoriska museer är fortlevnaden tryggad. Museet står inte och faller med entusiasterna. Det är förstås bra att ett sådant besöksmål, med uppåt 3 000 besökare om året, får en stabil grund.

– Det känns ju skönt att museet ska bevaras och nu helt plötsligt har vi möjlighet att söka statliga bidrag till verksamheten. För oss är det en stor grej och det är det även för Arboga, säger Anders Unell.

En annan fördel med att tillhöra statens försvarshistoriska museer är att det blir lättare att låna utställningsföremål.

– Vi äger inte mycket av det vi ställer ut, utan det är lån från andra museer. Vi har till exempel ett stort samarbete med flygvapenmuseet i Linköping, förklarar Anders Unell.

SFHM är en statlig förvaltningsmyndighet, som sorterar under kulturdepartementet och har till uppgift att främja kunskapen om det svenska försvaret genom tiderna och om försvarets roll i samhällsutvecklingen. Myndigheten har en ny överintendent sedan 2017 och det är Magnus Hagberg, en gång i tiden intendent för Arboga museum.

Museet har en stor skara ideella medarbetare som träffas två gånger i veckan och något är alltid på gång.

Ett stort projekt för tillfället är ombyggnaden av simulatorverksamheten. Just nu har museet två olika simulatorer där besökarna får provflyga olika plan. Det är simulatoren till J35 Draken och en Gripen simulator.

Dessutom pågår ett arbete med att uppdatera en Viggensimulator.

När Bbl/AT besöker museet håller Anders Jonsson på med programmering i cockpiten.

Intill kommer också nästa och ett lite mer långsiktigt projekt att ta plats. Det är cockpiten till ytterligare en Vigen, som museet helt nyligen fått in till sina samlingar.

Nästan halva planet står på gårdsplanen och det ska kapas för att bli av en mer hanterbar storlek.

– **Tanken är att det** ska bli en simulator av fram-delen. Det är den första JA 37-modellen och just det här planet levererades 1984 till F4 Östersund. Men jag får väl betona att det är ett långtidsprojekt, säger Antero Timofejeff.

– Simulatorerna är egentligen inte vår huvudverksamhet, men de lockar folk hit till museet.

Annat nytt som har kommit in till robotmuseet är en bombkapsel, som användes fram till 2012, då hela systemet skrotades. Anledningen till det var att Sverige skrev på Oslokonventionen mot klusterbomber. Den drygt 650 kilo tunga pjäsen ska lättas och sedan hängas upp i taket.

– Våra lokaler är väldigt bra, stora och rymliga, men som för alla museer har vi för lite plats. Just nu planerar vi för en större omflyttning av alla utställningsföremål, säger Anders Unell.

Ett annat föremål från vår nutidshistoria är en drönare som hänger i taket. De svenska trupperna använde sig av den i Afghanistan för att spana på fienden.

Ett annat föremål som verkligen har hittat hem är uniformen som en skyltdocka bär upp. Uniformen är tillverkad i Rapps klädfabrik, alltså just i den lokal där museet finns.

– Man kan säga att cirkeln är sluten. Min pappa jobbade på Rapps och själv jobbade jag på CVA, säger Rolf Jahrl när han visar det klassiska emblemet inne i överrocken.

Text & foto

Lennart Ljung

0221-365 06

lennart.ljung@mittmedia.se